

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:
support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

**HOTĂRÂREA NR. 599
din 22.10.2014**

Dosar nr.: 371/2014

Petiția nr.: 4069/12.06.2014

Petent: L. T.

Reclamat: A. L.-A.

Obiect: publicarea unei postări care conține referiri jignitoare bazate pe locul de naștere și etnie

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. L. T., domiciliat în județul Cluj

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. A. L.-A., cu domiciliul în loc. București

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul sesizează C.N.C.D. cu privire la postarea, în data de 09.06.2014, pe site-ul de socializare facebook, pe contul părții reclamate a unui articol intitulat „Sa-mi bag pula-n Transilvania!”. Textul respectiv conține referiri jignitoare bazate pe locul de naștere, etnie și rasă, într-un limbaj licențios.

Vreau ca România să devină principat! Nu mai vreau Transilvania asta jechoasă la mine-n țară! Nu mai vreau țiganii lu' șasăcai, bozgorimea clujeană hrănită din ieslea magazinului Sora, ardelencele urâte, bărbătoase la chip și curve-n copite și oamenii ăia ba uriași și molâi, ba salcoți la Emil Boc, de nu știe nici dreacu ce rasă sunt! Numai rău ne-a adus Transilvania asta! Ducă-se, mânca-o-ar dracii și toți demonii lui Sabin Gherman, că până ș-ala și-a făcut școala securistă la Craiova! S-o ia ungerii și le dăm și Oltenia țigănească, că doar nu-i lăsăm fără grâu! Nu mai vreau să ne hrăniți cu produsele voastre ungurești! Nu mai vreau UDMR la mine-n Principat! Duceți-vă la mare la Balaton, no hai! Transilvania are literatură proastă, scriitori de cazan din căscaturi de castel, pișat de rastel de baroni și grofoi cu scrot de tablă! Eu nu mă simt bine acolo! Nu e România! Să muriți în saivane violați de batali! Transilvănenii ne-au scris toate manualele alternative de până acum. De la Cluj, Sibiu și Brașov s-a început modificarea istoriei și inversarea valorilor... Îmi bag pula-n Ardeal și-n istoria voastră ungurească, masonică și de altă sorginte ghiavolească! Nu vă mai vreau! Îmi e scârbă! Să vă luați Harghita și Covasna și să vi le băgați în cur! Viză, tată! Luați-vă munții scârboși că oricum vă iau ungerii pădurile și resursele! Nu mai vreau Calul Troian la mine-n țară! Să actualizăm Trianonul ca să putem respira și noi că ne-ați călcat pe cap! Vreți ungerieni? Luați-vă și alipiți-vă de ei! Oricum, toate râurile din Ardeal se varsă-n Tisza... Reflectați la asta! ROG REFERENDUM !!!!!

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Petentul a fost citat prin adresa nr. 5405/07.08.2014, iar reclamatul a fost citat prin adresa nr. 5405/07.08.2014 la sediul C.N.C.D. pentru data de 26.08. 2014.

3.3. Reclamatul a formulat un punct de vedere, înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 5687/22.08.2014.

3.4. La data de 26.08.2014 părțile au fost absente.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Prin petiția formulată petentul sesizează C.N.C.D. cu privire la postarea de către reclamat pe un site de socializare a unui articol.

4.1.2. Petentul se consideră ofensat de conținutul postării și de modul în care a fost scris. Apreciază faptul că postarea respectivă conține referiri jignitoare bazate pe locul de naștere/reședință, etnie și rasă la care se adaugă limbajul licențios.

4.1.3 Petentul precizează și faptul că partea reclamată este membru al Uniunii Scriitorilor.

4.1.4. Totodată, petentul arată că a sesizat C.N.C.D. cu privire la fapta de discriminare, nu referitor la artă, bună sau proastă.

4.2. Susținerile părții reclamate

4.2.1. Reclamatul arată faptul că nu îl cunoaște pe petent și se întreabă care ar fi calitatea petentului apreciind că este hărțuit de către acesta, petentul neavând nicio calitate să formuleze o petiție împotriva sa.

4.2.2. Cu privire la postare, reclamatul precizează că aceasta nu a fost găsită de către petent pe facebook, ci a fost găsită în presa locală, ulterior petentul accesând contul de facebook.

4.2.3. Pe de altă parte este vorba de o postare pe facebook, contul reclamatului putând fi vizualizat de oricine dorește întrucât postările sale nu sunt restricționate.

4.2.4. Reclamatul se întreabă dacă petentul va formula sesizări de oricâte ori va posta pe un cont de socializare.

4.2.5. Deși petentul îl acuză că aduce jigniri referitoare la locul de naștere, tot petentul oferă link-uri lămuritoare ca probă despre „scriitorul din Caracal, locul în care s-a răsturnat căruța cu proști”.

4.2.6. Reclamatul se întreabă de ce este citat, nefiind o persoană publică, nici scriitor de manual pentru ca înjurăturile sale să fie la îndemâna elevilor, nici politician, nici formator de opinie.

4.2.7. În calitatea sa de scriitor, apreciază faptul că are dreptul la liberă exprimare, postarea sa nefiind de natură a genera secesiune și isterie națională.

4.2.8. Apreciază că postarea sa este de tip pamflet nefiind propagată de către reclamat, ci de către presa locală.

4.2.9. Textul său e oximoronic (sintagma „violați de batali”), iar in textul original aparare rog referendum și nu recensământ, cum apare în petiție.

4.2.10. Reclamatul nu înțelege de ce s-ar simți lezat petentul. C.N.C.D. ar fi putut să se autosesizeze în loc să apeleze la interpuși.

4.2.11. Ca fapt divers, soția părții reclamate este din Alba Iulia, iar ura și discriminarea ar trebui să se reflecte asupra traiului de zi cu zi cu o transilvăneancă.

4.2.12. Pe de altă parte nu a existat nici un fel de sancțiune din partea facebook, postarea reclamată existând printre alte zeci de postări.

4.2.13. Fiind vorba de o postare pe o rețea de socializare se pune în mod firesc întrebarea dacă contul este real și dacă postarea îi aparține. Reclamatul recunoaște faptul că a postat dar susține că aceasta este literatura sa, opinia și viața sa într-o țară prezumată ca fiind o țară liberă.

4.2.14. Reclamatul crede în libertatea de exprimare și în nevinovăția sa, apreciind că este dreptul său constituțional de a se exprima liber, măcar online și în cărțile sale care a u un triunghi roșu pentru a nu fi accesibile tinerilor sub 16 ani.

4.2.15. Eventuala sa sancționare ar reprezenta o gravă încălcare a drepturilor și libertăților sale cetățenești, amintind de vremuri pe care le credea apuse, când securitatea chema scriitorii ca să își justifice cuvintele și expresiile neînțelese de tovarăși.

4.2.16. Uniunea Scriitorilor îl poate exclude oricând, inclusiv pentru neplata taxelor, și nici nu a avut beneficiile invocate în petiție.

4.2.17. Chiar și un simplu avertisment ar constitui un precedent periculos cu impact asupra dreptului fundamental la liberă exprimare, transformând CNCD într-o poliție a gândirii.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană a petentului, urmând a analiza întreg articolul și exprimările utilizate. Textul supus analizei Colegiului director a fost postat pe rețeaua de socializare Facebook în data de 09.06.2014, fiind preluat și de publicații locale.

Prin susținerile sale, reclamatul arată faptul că acesta este modul său de exprimare, apreciind că, deși ar putea părea ofensator, textul publicat se încadrează în limitele libertății de exprimare, nefiind de natură a incita sau a discrimina.

Pe de altă parte textul cuprinde elemente oximoronice (violat de batali), neconținând totuși elemente de natură violentă sau care ar fi de natură a leza pe cineva.

În același context, reclamatul ridică excepția lipsei calității procesuale active a petentului arătând faptul că acesta nu are de ce să se simtă discriminat ori lezat de textul respectiv.

Și nu în ultimul rând petentul mai arată faptul că este vorba de o postare pe Facebook textul fiind adresat celor care îi urmăresc postările, nefiindu-i imputabil faptul că acel text a apărut în presa locală.

Urmare acestui fapt, C.N.C.D. urmează a reține cauza spre soluționare, respingând excepția lipsei calității procesuale active. Textul se referă la chestiuni legate de un anumit loc de proveniență, petentul fiind ardelean și simțindu-se lezat de susținerile părții reclamate.

Cu privire la postările de pe facebook, C.N.C.D. s-a mai pronunțat asupra unor texte ori susțineri publicate pe rețeaua de socializare ori bloguri, apreciind faptul că aceste medii de informare sunt spațiu public fiind întrunită cerința impusă de art. 15 din OG nr. 137/2000 „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.” Prin sentința nr. 21/1701.2013, Curtea de Apel Târgu Mureș a menținut hotărârea CNCD nr. 60/22.02.2012, Astfel Curtea a reținut, legat de caracterul public al faptei, faptul că rețeaua de socializare facebook nu poate echivala, sub aspectul controlului mesajelor difuzate cu o căsuță poștală electronică. Profilul de facebook, chiar dacă este accesibil doar prietenilor, adică unui număr restrâns de persoane, tot public este, oricare dintre prieteni putând distribui informațiile postate de către titularul paginii, aspecte pe care reclamatul le cunoștea.

În cazul de față, caracterul “public” este dat chiar de profilul părții reclamate, acesta putând fi vizualizat de orice persoană nefiind necesar acceptul posesorului contului respectiv. Cu privire la autorul postării, chiar dacă în abstract s-ar putea accepta că nu ar fi vorba de postarea părții reclamate, asupra acestui aspect nu există dubii, reclamatul recunoscând faptul că postarea și profilul îi aparține, iar pe de altă parte ar fi trebuit să facă dovada că acel profil nu este al lui, ori că postarea s-a făcut abuziv, prin pierderea profilului de pe rețeaua de socializare.

Așadar, Colegiul director urmează a analiza doar dacă în cazul semnalat de către petent s-a depășit limita libertății de exprimare ori dacă postarea respectivă, deși depreciativă la nivelul unei întregi comunități, se încadrează în limitele libertății de exprimare.

5.2. **În drept**, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și (6) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. nr.137/2000).

5.3. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamatului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

5.4. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim**,
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

5.5. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

5.6. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de etnia și religia acestora.

Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup etnic ori a unei comunități, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic și religios – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

5.7. **Colegiul director constată că primele două condiții** (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

Necesitatea ingerinței

5.8. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

5.9. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

5.10. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

5.11. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

5.12. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de reclamat, contextul în care a avut loc, conținutul articolului, modul de publicare a articolului, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.**

Obiectivul urmărit de reclamat

5.13. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dori acesta să disemineze opinii legate de o anumită comunitate ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi *Jersild c. Danemarca*). În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a reclamatului, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

5.14. Colegiul apreciază că, în speță, articolul nu a avut rolul de a informa publicul și nici nu s-a urmărit acest aspect, rolul postării respective necontribuind la nici o formă de dezbateră publică capabilă să conducă la un progres al relațiilor umane ci la ofensarea gratuită a unei comunități, iar forma de expresie folosită incită, promovează ura bazată pe intoleranță.

Contextul în care au fost făcute afirmațiile

5.15. Afirmațiile s-au făcut în contextul unui subiect amplu dezbătut privind regionalizarea și crearea unui așa-zis ținut secuiesc, partea reclamată arătând faptul că în cele din urmă ar fi necesară efectuarea unui referendum pentru tranșarea unei chestiuni cu caracter public.

5.16. Dacă susținerile acestuia ar fi vizat strict opinia sa cu privire la acest aspect, am fi putut aprecia faptul că articolul se află în sfera de dezbateră publică, utilă și necesară. În schimb, modul depreciativ la adresa unei întregi comunități, respectiv a tuturor locuitorilor din Ardeal, „*țigani lu șasă cai, bozgorimea clujeană hrănită din ieslea magazinului Sora, ardelence urâte, bărbătoase la chip și curve-n copite, și oamenii ăia ba uriași și molâi, ba salcoți la Emil Boc, de nu știe nici dreacu ce rasă sunt!*” postarea continuând în același mod depreciativ fiind de natură a aduce atingere demnității umane prin implementarea unor stereotipuri care nu își găsesc rațiunea în contextul amintit.

5.17. Pentru a nu exista nicio urmă de îndoială asupra caracterului etnic la care se referă, autorul arată ***Nu mai vreau Transilvania asta jėjoasă la mine-n țară!***

5.18. Întrebarea ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice?

5.19. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingere demnității unei întregi comunități.

5.20. Libertatea de exprimare reprezintă un drept fundamental, protejat de articolul 10 din Convenția europeană a drepturilor omului, însă exercitarea lui presupune totodată respectarea anumitor condiții. Este deja un adevăr dovedit istoric că „o libertate fără limite ucide libertatea” (H. de Balzac). Mai ales, într-o societate democratică, apare ca o necesitate de prim rang ocrotirea și încurajarea libertății de exprimare însă aceasta trebuie exercitată în deplin acord cu cele stipulate în articolul 10, respectând și celelalte valori ocrotite de Convenție. Printre restricțiile impuse dreptului la liberă exprimare se regăsește

și aceea menită a ocroti demnitatea umană, respectul datorat reputației și drepturilor altuia. Libertatea de opinie nu poate fi disociată de libertatea de exprimare, aceasta fiind o manifestare exterioară a celei dintâi. Însă opinia ce nu este făcută cunoscută și altor persoane nu poate leza drepturilor celorlalți membri ai societății, și de aceea libertatea de opinie nu cunoaște niciun fel de îngrădiri, spre deosebire de exprimarea acesteia, care se poate dovedi, în unele situații, vătămătoare în relația cu alte valori fundamentale.

Conținutul postării

5.21. *Vreau ca România să devină principat! Nu mai vreau Transilvania asta jechoasă la mine-n țară! Nu mai vreau țiganii lu' șasăcai, bozgorimea clujeană hrănită din ieslea magazinului Sora, ardelencele urâte, bărbătoase la chip și curve-n copite și oamenii ăia ba uriași și molâi, ba salcoți la Emil Boc, de nu știe nici dreacu ce rasă sunt! Numai rău ne-a adus Transilvania asta! Ducă-se, mânca-o-ar dracii și toți demonii lui Sabin Gherman, că până ș-ala și-a făcut școala securistă la Craiova! S-o ia unгурii și le dăm și Oltenia țigănească, că doar nu-i lăsăm fără grâu! Nu mai vreau să ne hrăniți cu produsele voastre unğurești! Nu mai vreau UDMR la mine-n Principat! Duceți-vă la mare la Balaton, no hai! Transilvania are literatură proastă, scriitori de cazan din căscaturi de castel, pișat de rastel de baroni și grofoi cu scrot de tablă! Eu nu mă simt bine acolo! Nu e România! Să muriți în saivane violați de batali! Transilvănenii ne-au scris toate manualele alternative de până acum. De la Cluj, Sibiu și Brașov s-a început modificarea istoriei și inversarea valorilor... Îmi bag pula-n Ardeal și-n istoria voastră unğurească, masonică și de altă sorginte ghiavolească! Nu vă mai vreau! Îmi e scârbă! Să vă luați Harghita și Covasna și să vi le băgați în cur! Viză, tată! Luați-vă munții scârboși că oricum vă iau unğurii pădurile și resursele! Nu mai vreau Calul Troian la mine-n țară! Să actualizăm Trianonul ca să putem respira și noi că ne-ați călcat pe cap! Vreți unğurieni? Luați-vă și alipiți-vă de ei! Oricum, toate râurile din Ardeal se varsă-n Tisza... Reflectați la asta! ROG REFERENDUM !!!!!*

Modalitatea de publicare a articolelor

5.22. În apărarea sa, reclamatul arată faptul că articolul respectiv a fost publicat pe o rețea de socializare, stilul folosit putând fi apreciat ca incomod ori agresiv, însă aceasta este literatura sa, modul său de exprimare.

5.24. Prin jurisprudența sa, C.N.C.D. a reținut faptul că, „pagina de Facebook constituie o pagină personală susceptibilă de a fi vizualizată de către mai mulți prieteni, iar în acest caz informația difuzată capătă un **caracter public**. Facebook nu este un spațiu privat comparabil cu o cutie poștală electronică. Cutia poștală electronică poate fi controlată din punctul de vedere al informației transmise, în schimb Facebook este o rețea socială deschisă, un spațiu de expresie publică și planetară. În cazul Facebook, oricând există o mică parte a conținutului care se face vizibilă pentru public. Deseori, persoanele nu-și cunosc exact parametrii peretelui său privat de pe Facebook, existând posibilitatea ca o persoană să transmită informații de pe contul de Facebook al unei alte persoane la care are acces.”

5.25. În cazul de față nici nu este vorba despre o pagină personală, care poate fi accesată doar de persoanele agreeate de posesorul contului, ci este vorba de postările publicate pe o pagină aparținând unei persoane publice, pagini ce pot fi vizualizate de orice persoană.

5.26. În plus, postarea părții reclamate a fost preluată de o serie de publicații, fiind accesibilă unui număr mare de cititori.

Rolul în societate a persoanei, autor al afirmației

5.27. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Partea reclamată este scriitor, apreciind faptul că se bucură de o garantare a drepturilor sale chiar de către OG 137/200, respectiv art. 1, alin. 2, lit d, pct (vii), (viii) și lit. e.

4.28. În cazul scriitorilor există o libertate de exprimare mai largă, însă nu pot fi acceptate stereotipuri legate de criteriul etnic ori de apartenența la o comunitate.

Concluzii

5.29. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă,

libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

5.30. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**” (CEDO, Lingens c. Austriei.).

5.31. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **“libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale.** Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

5.32. Deși partea reclamată este scriitor iar libertatea de gândire și de exprimare este garantată se impun anumite limite în libertatea de exprimare. Manifestarea gândurilor și ideilor sale nu s-a făcut într-o operă literară, ci a fost postată pe profilul său, reprezentând opinia sa asupra unui subiect de interes public. Practic, limitările apreciate a fi necesare se referă la modul în care a înțeles să își exprime propriile idei, ci nu modul în care gândește cu privire la un anumit subiect.

5.33. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

5.35. **În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative, însă modul în care a fost formulat articolul a condus la lezarea demnității unei întregi comunități și în subsidiar a petentului, la crearea unui sentiment de inferioritate cu atât mai mult cu cât au fost atinse aspecte legate de demnitate, cultură și opțiuni ale persoanelor vizate.**

5.36. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de jurnaliști, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

5.37. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

5.38. Garanția oferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum a subliniat Curtea Europeana a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa (a se vedea cauza Stângu și Scutelnicu împotriva României, par. 49 și 51), este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit, cu respectarea deontologiei jurnalistice.

5.39. Formulele pamfletare nu pot trece peste această obligație, **rolul pamfletului nefiind acela de a aduce atingere demnității umane ci de a sublinia tare ale societății și ale persoanelor publice.**

5.40. Pamfletul nu poate fi folosit pentru un veritabil atac la persoană și la crearea unei atmosfere degradante, umilitoare și ofensatoare asupra unei întregi comunități, ci doar pentru a sublinia trăsături negative. Potrivit dicționarului explicativ al limbii române, pamfletul este definit ca fiind o specie literară (în versuri sau în proză) cu caracter satiric, în care scriitorul înfierează anumite tare morale, concepții politice, aspecte negative ale realității sociale, trăsături de caracter ale unei persoane etc. O altă definiție arată că pamfletul este o creație publicistică (în proză sau în versuri) de proporții reduse, cu caracter satiric, în care sunt biciuite aspectele negative din viața societății.

5.41. Din aceste definiții rezultă că pamfletul folosește ironia pentru a înfiera anumite tare morale, concepții politice, aspecte negative ale realității sociale, trăsături de caracter ale unei persoane, însă nu și pentru a ridiculiza originea etică a persoanei, motiv pentru care această apărare nu poate fi reținută.

5.42. Prin modul în care este redactată, postarea respectivă atinge dreptul la demnitate al întregii comunități, printr-un limbaj depreciativ.

5.43. Exprimările folosite creează o atmosferă ostilă, fiind încălcat dreptul la demnitate.

5.44. În jurisprudența CEDO s-a reținut că este permisă sancționarea judecăților de valoare atunci când ele sunt pur injurioase ori atunci când nu au o bază factuală suficientă. În cauza **Corneliu Vădim Tudor c. României** (nr. 1), 15 iunie 2006, 6928/04, Curtea a admis sancționarea unei persoane care a calificat un om politic ca fiind „nătărău, Gâgă, isteric, apucat, bolnav primejdios, năpârstoc, cu capul năclăit în ulei de nucă, ce n-are nevoie de Senat ci de balamuc și de o cămașă de forță”. În această speță, Curtea a reținut că termenii utilizați de către reclamant pentru a-și face cunoscut mesajul și informația nu erau necesari unui asemenea tip de informație.

5.45. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.46. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor **restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputății altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice**”.

5.47. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputății sau a drepturilor altora.”

5.48. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare. În prezenta speță, este atins dreptul la demnitate al unei întregi comunități.

5.49. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei a părții reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin. 2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. respingerea excepției lipsei calității procesuale active a petentului, invocată de partea reclamată (unanimitate de voturi)
2. constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (unanimitate de voturi),
3. sancționarea reclamatului, domnul Andrei Liviu-Adrian, domiciliat în loc. București, str. Turnu Măgurele, nr. 13, bl. S2, sc. 1, et. 1, ap. 42, sector 4, având CNP 1841006280887, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei, pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. 1 și alin. 6, precum și la art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, (unanimitate);
3. o copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților și Direcției Impozite și Taxe Locale Sector 4.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la **Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 4**, conform O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

M/R – T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.